

Звіт
про громадське обговорення проєкту Стандарту вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності
J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
галузі знань J Транспорт та послуги

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документа, що виносився на обговорення:

Проєкт стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг галузі знань J Транспорт та послуги (далі – проєкт Стандарту).

Розроблення стандартів передбачено статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до [Національної рамки кваліфікацій](#) і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 21 квітня 2026 року на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-standartu-vyshchoi-osvity-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-zi-spetsialnosti-j2-hotelno-restoranna-sprava-ta-keiterynh>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до **05 травня 2026 року** на електронну адресу: standards.vo@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Упродовж встановленого для обговорення з громадськістю терміну надіслано зауваження та пропозиції від:

Л.М. Чепурди, д.е.н., професора кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаського державного технологічного університету;

С.В. Сорокіної, к.т.н., декана факультету управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю, доцента кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи; К.В. Каленік, к.е.н., доцента кафедри торгівлі,

готельно-ресторанної та митної справи; В.І. Скриннік, доктора філософії з харчових технологій (PhD), доцента кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи; Т.В. Карбівничої, к.т.н., доцента кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи; В.В. Колесник, к.т.н., доцента кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи Державного біотехнологічного університету;

В.В. Зайченко, представника кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Центральноукраїнського національного технічного університету;

В.Л. Безсонного, професора, та Д.П. Крамаренка, доцента кафедри готельного, ресторанного бізнесу і крафтових технологій Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Марії Філь, доцента Львівського національного університету імені Івана Франка;

Андрія Іванова, директора Навчально-наукового інституту інформаційних технологій та інноваційного підприємництва, доцента, Одеського національного морського університету;

Ігоря Сазонця, доктора економічних наук, професора ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»;

Н.В. Рогової, Т.В. Капліної, О.В. Володько, Л.О. Положишникової, Д.А. Миронової, Н.І. Кирніс, В.М. Столярчук, С.О. Дудник, Л.І. Куш, Рibaкової, О.М. Семенової, представників Полтавського університету економіки та торгівлі;

Надії Ведмідь, директора Українського кулінарного союзу, д.е.н., професора, представника громадської організації «Український кулінарний союз»;

Лідії Войнаш, директорки департаменту освіти і науки Всеукраїнської центральної спілки споживчих товариств;

Анатолія Матвієнка, директора Київського фахового коледжу туризму та готельного господарства.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення¹:

¹ Щиро дякуємо всім представникам академічного та професійного середовища за активну участь у громадському обговоренні проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, зауваження, рекомендації та пропозиції. Підкомісія J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг Науково-методичної комісії 10 з J Транспорту та послуг сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України ґрунтовно опрацювала подані матеріали, забезпечивши їх розгляд крізь призму нормативно-методичних вимог МОН України та НАЗЯВО, дескрипторів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, професійної специфіки спеціальності та світового досвіду підготовки фахівців у сфері готельно-ресторанної справи та кейтерингу.

Відповіді на пропозиції та зауваження сформовано з урахуванням необхідності забезпечення нормативної цілісності стандарту, його внутрішньої логіки та відповідності компетентнісному підходу.

Усі пропозиції та зауваження викладено в авторській редакції.

Пропозиції/зауваження:

Черкаський державний технологічний університет, Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи (д.е.н., проф. Л.М. Чепурда).

Зміст пропозицій/зауважень:

Окремої уваги потребує вимога щодо володіння іноземною мовою на рівні B2 CEFR («Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово на рівні B2 CEFR»). Така вимога є необґрунтованою, оскільки рівень B2 використовується як одна із кваліфікаційних характеристик під час присвоєння вчених звань, а не як обов'язковий результат навчання для здобувачів вищої освіти. У цьому контексті доцільно замінити жорстко фіксований рівень володіння мовою на більш узагальнене формулювання щодо здатності до професійної комунікації іноземною мовою.

Варто звернути увагу на перевантаженість і внутрішня неоднорідність окремих загальних компетентностей. Зокрема, у формулюванні «Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, організовувати національний спротив, захищати Батьківщину, здійснювати професійну наукову діяльність із дотриманням принципів академічної етики та неприпустимості корупції» поєднані різні за природою та рівнем узагальнення складові: громадянські, політичні, економічні, оборонні та професійно-етичні. Таке поєднання різновекторних характеристик у межах однієї компетентності є методологічно не коректним і потребує перегляду.

Формулювання компетентності «Здатність жити і здійснювати професійну діяльність у мультикультурному та мультлінгвальному середовищі...» викликає нерозуміння оскільки компонент «здатність жити» не піддається вимірюванню, є некоректним і не може бути адекватно забезпечений у межах реалізації освітнього процесу. Також неоднозначним є формулювання «на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та сенси творчо виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм», що має опосередкований зв'язок з предметною областю готельно-ресторанної справи та кейтерингу та ускладнює подальшу інтерпретацію результатів навчання.

На бакалаврському рівні недоцільним є акцент на «керуванні проектами», оскільки управління проектами передбачає більш високий рівень узагальнення, дослідницьких навичок і самостійності, характерний для магістерського рівня.

Позиція робочої групи:

1. Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

2. Не підтримано.

Зауваження не повною мірою враховує логіку формування компетентностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та змістове наповнення СК11. Зазначена компетентність не передбачає формування у здобувачів комплексної управлінської компетентності у сфері управління проєктами, що є більш характерною для другого (магістерського) рівня вищої освіти. СК11 спрямована на формування здатності брати участь у плануванні та реалізації підприємницьких ініціатив, стартап-проєктів і розвитку нових форматів бізнесу у сфері гостинності та кейтерингу. Такий підхід відповідає сучасним потребам HoReCa-індустрії, практикоорієнтованому характеру спеціальності та вимогам ринку праці.

Для сфери готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу ця компетентність є важливою з огляду на необхідність розвитку підприємницького мислення, адаптивності, інноваційності та здатності працювати в умовах динамічного сервісного середовища.

Пропозиції/зауваження:

Державний біотехнологічний університет, Кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи (Сорокіна С.В., к.т.н., декан факультету управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю, доцент кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи, Каленік К.В., к.е.н., доцент кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи, Скриннік В.І., доктор філософії з харчових технологій (PhD), доцент кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи, Карбівнича Т.В., к.т.н., доцент кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи, Колесник В.В., к.т.н., доцент кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи).

Зміст пропозицій/зауважень:

Щодо загальних компетентностей

1.1. Щодо рівня володіння іноземною мовою (ЗК 2

У проєкті стандарту визначено вимогу щодо володіння іноземною мовою на рівні B2 CEFR. Разом із тим, встановлення такого рівня як обов'язкового

результату навчання для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня є дискусійним з огляду на декілька аспектів.

По-перше, досягнення рівня B2 передбачає високий рівень сформованості комунікативних компетентностей, що вимагає значного обсягу навчального часу та спеціалізованого мовного середовища, що не завжди може бути забезпечено в межах стандартної освітньої програми.

По-друге, практика акредитації освітніх програм свідчить, що ключовим є не формальне досягнення визначеного рівня CEFR, а здатність здобувача ефективно використовувати іноземну мову у професійній діяльності.

У зв'язку з цим доцільним є перехід від формального рівневого показника до функціонального підходу.

Пропонується викласти ЗК 2 у редакції: «Здатність до професійного спілкування іноземною мовою на рівні, достатньому для виконання професійних обов'язків у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу».

1.2. Щодо відповідності рівнів НРК (ЗК 5)

У чинному формулюванні зазначено здобуття кваліфікацій 7 рівня Національної рамки кваліфікацій, що не відповідає рівню бакалавра, який віднесено до 6 рівня.

Така невідповідність створює нормативну колізію та може бути підставою для зауважень під час акредитації освітніх програм.

Пропонується уточнити формулювання: «готовність до подальшого здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 7 рівня Національної рамки кваліфікацій».

1.3. Щодо змістовної конкретизації ЗК 8

Формулювання компетентності є надмірно узагальненим, містить елементи культурологічного та філософського характеру та не має чітких індикаторів досягнення. З позиції забезпечення якості вищої освіти важливим є формулювання компетентностей таким чином, щоб вони могли бути операціоналізовані через результати навчання та критерії оцінювання.

У зв'язку з цим доцільним є уточнення змісту компетентності з урахуванням професійної специфіки.

Пропонується викласти у редакції: «Здатність здійснювати професійну діяльність у мультикультурному середовищі з урахуванням міжкультурних особливостей обслуговування споживачів».

Позиція робочої групи:

Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 2:

Зміст пропозицій/зауважень:

2. Щодо спеціальних компетентностей

2.1. Щодо проєктної складової (СК 1)

Проєкт стандарту передбачає можливість виконання кваліфікаційної роботи проєктного характеру, що відповідає сучасним підходам до підготовки фахівців. Водночас, у формулюванні СК 1 відсутній компонент «проєктування», що створює логічну невідповідність між компетентностями та формами атестації.

Пропонується уточнити СК 1: «Здатність планувати, проєктувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів...».

2.2. Щодо виділення кейтерингу (СК 7)

Виділення кейтерингу як окремої компетентності потребує додаткового обґрунтування, оскільки кейтеринг є складовою ресторанного бізнесу та однією з форм організації харчування. У поточному формулюванні виникає дублювання змісту з іншими компетентностями.

У зв'язку з цим доцільним є: або інтеграція цієї компетентності до інших; або уточнення її через специфіку (виїзне обслуговування, логістика, організація подій).

2.3. Щодо рівня автономності (СК 11)

Формулювання «брати участь» не відповідає рівню підготовки бакалавра, який передбачає здатність до самостійного виконання професійних функцій. Пропонується уточнити: «Здатність планувати та реалізовувати підприємницькі ініціативи та стартап-проєкти у сфері гостинності».

2.4. Щодо цифровізації галузі

Сучасна індустрія гостинності характеризується високим рівнем цифровізації, зокрема використанням систем управління готелями (PMS), ресторанными процесами (POS), клієнтськими взаємовідносинами (CRM), онлайн-платформ бронювання тощо. Відсутність відповідної компетентності у стандарті не відображає реальні вимоги ринку праці.

Пропонується доповнити: «Здатність впроваджувати та використовувати цифрові технології управління, обслуговування та аналітики у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу».

Позиція робочої групи:

2.1. Не підтримано

Відповідно до проєкту стандарту, кваліфікаційна робота може мати дослідницький, проєктний, аналітичний або прикладний характер. Форма виконання кваліфікаційної роботи не визначає окрему спеціальну компетентність та не потребує її прямого відображення у формулюваннях спеціальних компетентностей.

Формулювання СК1 охоплює здатність планувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів у сфері гостинності та кейтерингу, що відповідає предметній області спеціальності та забезпечує достатню основу для виконання кваліфікаційних робіт різних типів, у тому числі проєктного характеру.

Включення до формулювання СК1 окремого компонента «проєктування» зміщує зміст компетентності в бік інженерно-технологічного та архітектурного проєктування, що не відповідає предметній області спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг. Крім того, використання терміну «проєктування» без його чіткого нормативного визначення може спричинити неоднозначне тлумачення компетентності, викликати плутанину під час розроблення освітніх програм, формування результатів навчання та проведення акредитаційної експертизи.

Водночас заклади вищої освіти мають право в межах автономії освітньої програми доповнювати перелік спеціальних компетентностей спеціальними компетентностями, у тому числі пов'язаними з проєктною діяльністю, якщо це відповідає особливостям конкретної освітньої програми та потребам стейкхолдерів.

2.2. Не підтримано

Кейтеринг у межах спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг розглядається не як окремий «спосіб організації харчування», а як самостійний сегмент професійної діяльності, що має організаційні, сервісні, логістичні, виробничі, безпекові та управлінські особливості. Виокремлення спеціальної компетентності з кейтерингу у проєкті Стандарту є доцільним, актуальним та зваженим рішенням групи розробників, оскільки: враховує змінену назву спеціальності (було – Готельно-ресторанна справа, а стало – Готельно-ресторанна справа та **кейтеринг**) та реальне розширення сфери діяльності випускників; засвідчує його самостійне значення в межах предметної області; відображає реальні потреби України, оскільки в умовах воєнних і післявоєнних викликів кейтеринг стає важливим елементом забезпечення харчування у соціальних, освітніх та військових структурах і відновлення економіки; відповідає світовим трендам стабільного розширення ринку кейтерингу, який інтегрує принципи сталого розвитку, здорового харчування та інноваційних технологій; враховує кращі освітні практики, розширює академічні можливості для студентів і викладачів, дозволяє інтегруватися у світовий освітній простір і готувати фахівців, затребуваних на ринку праці.

Формулювання СК7 уже містить конкретизацію компетентності через організацію та реалізацію кейтерингу, забезпечення постачання, безпечності харчових продуктів, якості сервісу та відповідності вимогам замовника, що охоплює логістичні, сервісні та організаційні аспекти кейтерингового обслуговування. Редакція СК7 не призводить до дублювання інших компетентностей, а конкретизує підготовку фахівців до здійснення професійної діяльності у сфері кейтерингу.

2.3. Не підтримано. Формулювання «здатність брати участь» є коректним для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, оскільки йдеться не про повну самостійну розробку та управління підприємницькими ініціативами чи стартап-проектами, а про участь майбутнього фахівця у їх плануванні та реалізації в межах професійних функцій.

Завдання здобувача бакалаврського ступеню – засвоїти базові знання, навички та продемонструвати готовність до професійної діяльності. Лідерство потребує досвіду та комплексного розвитку особистості, що характерно для наступних рівнів вищої освіти. Це відповідає світовим освітнім трендам, де бакалаврська освіта розглядається як фундамент для подальшого розвитку.

Для бакалавра більш обґрунтованим є формування здатності працювати в команді, долучатися до планування, реалізації та розвитку нових форматів бізнесу, виконувати окремі професійні завдання в межах підприємницьких і стартап-ініціатив. Чинне формулювання СК11 є методично виваженим і відповідає компетентнісному підходу, дескрипторам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій та практикоорієнтованому характеру підготовки за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

2.4. Не підтримано. Питання цифровізації професійної діяльності враховано у проєкті стандарту через ЗК4 «Здатність застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології, створювати цифровий контент, захищати інформацію у професійній діяльності». Формулювання компетентності має узагальнений характер, оскільки стандарт вищої освіти визначає рамкові вимоги до підготовки здобувачів, а не вичерпний перелік спеціалізованих цифрових технологій чи програмних продуктів.

Заклади вищої освіти під час проєктування освітніх програм можуть визначати додаткові спеціальні компетентності, деталізувати їх відповідно до спеціалізації, тенденцій розвитку ринку праці та особливостей освітньої програми, формувати окремі освітні компоненти, пов'язані з цифровими технологіями управління та сервісу. Запропоноване доповнення є надмірно деталізованим для рівня стандарту вищої освіти та належить до змістового наповнення конкретної освітньої програми.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 3:

Зміст пропозицій/зауважень:

3. Щодо матеріально-технічної складової підготовки

У розділі «Опис предметної області» значна увага приділяється матеріально-технічному забезпеченню діяльності суб'єктів господарювання, однак відповідна компетентність відсутня у переліку спеціальних. Це створює дисбаланс між задекларованим змістом підготовки та очікуваними результатами навчання. З огляду на те, що ефективне функціонування підприємств індустрії гостинності безпосередньо залежить від правильного підбору та експлуатації обладнання, дана компетентність є критично важливою.

Пропонується доповнити перелік спеціальних компетентностей: «Здатність здійснювати підбір, експлуатацію та оптимізацію використання професійного устаткування і матеріально-технічних ресурсів у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу».

Позиція робочої групи:

3. Не підтримано.

В проєкті Стандарту є спеціальна компетентність:

СК 5. Здатність планувати, організовувати, контролювати **матеріально-технічне забезпечення** і постачання та раціонально використовувати ресурси у діяльності суб'єктів готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу

При проєктуванні освітньої програми **заклад вищої освіти може: визначати додаткові до Стандарту спеціальні компетентності** з урахуванням особливостей та унікальності освітньої програми, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту; формувати узагальнені описи спеціальних компетентностей, що охоплюють відповідний перелік компетентностей, визначених цим Стандартом; формувати інший перелік спеціальних компетентностей, описи яких у сукупності охоплюють усі вимоги Стандарту; **деталізувати описи** спеціальних компетентностей Стандарту відповідно до спеціалізації.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 4:

Зміст пропозицій/зауважень:

4. Щодо форм атестації

Передбачення виключно кваліфікаційної роботи як форми атестації не забезпечує всебічної перевірки теоретичних знань, практичного мислення та самостійності здобувача, що знижує об'єктивність оцінювання його професійної підготовки.

З метою забезпечення гнучкості та врахування галузевих особливостей доцільно розширити перелік форм атестації.

Пропонується: передбачити додатково можливість проведення атестації у формі кваліфікаційного іспиту.

Позиція робочої групи:

4. Не підтримано. Атестація у формі кваліфікаційної роботи забезпечує комплексну перевірку результатів навчання, рівня сформованості загальних і спеціальних компетентностей, здатності здобувача самостійно розв'язувати

складні спеціалізовані задачі у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу, застосовувати теоретичні знання, аналітичне мислення та практичні навички. Кваліфікаційна робота передбачає виконання здобувачем самостійного дослідження, аналітичного, прикладного або проєктного завдання, що дає можливість оцінити не лише рівень теоретичної підготовки, а й здатність інтегрувати знання, працювати з інформацією, обґрунтовувати управлінські рішення, дотримуватися принципів академічної доброчесності та презентувати результати професійної діяльності. Додаткова форма атестації у вигляді атестаційного екзамену може призводити до суттєвого збільшення навантаження на здобувачів та до дублювання оцінювання частини результатів навчання.

Пропозиції/зауваження:

Центральноукраїнський національний технічний університет, Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи (Зайченко В.В.).

Зміст пропозицій/зауважень:

На наш погляд, вимога ЗК 2 «Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово на рівні B2 CEFR....», є завищеною. Дана вимога є однією з кваліфікаційних під час присвоєння вчених звань згідно Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам затвердженого наказом МОН України №13 від 14.01.2016

«Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам».

Вважаємо, що формулювання ЗК 3 «Здатність застосовувати наукові, зокрема математичні, інженерні й технологічні знання та/або методи у професійній діяльності та/або участі у суспільному житті» є надмірно узагальненим і таким, що ускладнює його практичну інтерпретацію та оцінювання, оскільки поєднує різномірні складові без чіткої прив'язки до предметної області; зокрема, викликає сумнів доцільність включення «участі у суспільному житті», що не має прямого зв'язку з професійною діяльністю у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу, а також потребує уточнення зміст інженерної складової, яка не є достатньо обґрунтованою для бакалаврського рівня; у зв'язку з цим доцільно конкретизувати компетентність через акцент на застосуванні наукових і математичних методів, елементів аналізу, розрахунків і сучасних технологічних рішень у процесах організації та оптимізації операційних, сервісних і виробничих процесів, виклавши її, наприклад, у такій редакції: «Здатність застосовувати наукові та математичні методи, а також сучасні технологічні рішення для аналізу, обґрунтування та оптимізації процесів у сфері готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу».

В ЗК 5 зазначено «Здатність..., здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 7 рівня НРК». Проте згідно Постанови Кабінету Міністрів №1341 від 23.11.2011р. бакалавр відповідає 6 рівню Національної рамки кваліфікацій. (Можливо мається

на увазі «готовність до подальшого здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 7 рівня НРК»). Тому це необхідно узгодити

Існує нерозуміння ЗК 8. «Здатність жити і здійснювати професійну діяльність у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та сенси творчо виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм, розвивати і застосовувати власні ідеї у професійній діяльності з відчуттям свого місця або ролі в суспільстві у різний спосіб та в різних контекстах.». Незрозуміло якими одиницями вимірювання користуватись при оцінюванні даної компетентності і яким чином вона пов'язана з об'єктами вивчення та/або діяльності зазначеними в розділі «V. Опис предметної області» даного проекту.

2. Згідно підрозділу «Об'єкт (об'єкти) вивчення та/або діяльності» розділу

V. «Опис предметної області» даного проекту об'єктом вивчення є «...виробничі процеси; ресурсне та матеріально-технічне забезпечення діяльності формування та надання послуг гостинності;».

Окрім того згідно підрозділу «Інструменти та обладнання» розділу V. «Опис предметної області». До предметної області належить «Професійне устаткування та оснащення операційних, сервісних і виробничих бізнес-процесів...»

Виходячи з вищезазначеного, на наш погляд, доцільно в підрозділ «Спеціальні компетенції» розділу «VII. Перелік обов'язкових компетентностей випускника» включити наступний пункти:

- Здатність здійснювати підбір професійного устаткування та оснащення операційних, сервісних і виробничих бізнес-процесів, оптимізувати використання матеріально-технічних ресурсів.

Позиція робочої групи:

1. Загальні компетентності включено до проекту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проекту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

2. Не підтримано.

В проекті Стандарту є спеціальна компетентність.

СК 5. Здатність планувати, організовувати, контролювати **матеріально-технічне забезпечення** і постачання та раціонально використовувати ресурси у діяльності суб'єктів готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу

При проектуванні освітньої програми **заклад вищої освіти може: визначати додаткові до Стандарту спеціальні компетентності** з урахуванням особливостей та унікальності освітньої програми, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту; формувати узагальнені описи спеціальних компетентностей, що охоплюють відповідний перелік компетентностей, визначених цим Стандартом; формувати інший перелік спеціальних компетентностей, описи яких у сукупності охоплюють усі вимоги Стандарту; **деталізувати описи спеціальних компетентностей Стандарту** відповідно до спеціалізації.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 2:

Зміст пропозицій/зауважень:

Згідно підрозділу «Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)» розділу IX. «Форма (форми) атестації здобувачів вищої освіти» даного проекту

«...Кваліфікаційна робота може мати дослідницький, проєктний, аналітичний або прикладний характер.» Проте в спеціальних компетенціях не враховано процес «проєктування». Тому є пропозиція викласти СК 1 наступній редакції «Здатність планувати, проєктувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів, координувати діяльність структурних підрозділів суб'єктів готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу, приймати обґрунтовані управлінські рішення».

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

Спеціальність J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг має управлінське, організаційне та сервісне спрямування. Її предметна область пов'язана з організацією, функціонуванням, управлінням і розвитком суб'єктів сфери гостинності та кейтерингу, а не з інженерно-проєктувальною діяльністю, яка належить до предметних областей інших спеціальностей. Виконання кваліфікаційної роботи проєктного характеру не є тотожним формуванню компетентності з проєктування та не зумовлює необхідності включення відповідного компонента до СК1. Зазначене формулювання щодо кваліфікаційної роботи унормовано Методичними рекомендаціями як універсальну рамкову вимогу для стандартів вищої освіти різних спеціальностей і не передбачає автоматичного включення до кожного стандарту окремої компетентності з проєктування. Запропоноване у проєкті стандарту формулювання СК1 охоплює здатність планувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів, координувати діяльність структурних підрозділів та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це є достатнім для виконання кваліфікаційних робіт дослідницького, аналітичного, прикладного або проєктного характеру. Заклад вищої освіти може

деталізувати проєктну складову в додаткових спеціальних компетентностях, результатах навчання, освітніх компонентах та тематиці кваліфікаційних робіт відповідно до фокусу освітньої програми, спеціалізації та потреб роботодавців.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 3:

Зміст пропозицій/зауважень:

В СК11, на нашу думку, формулювання «Здатність брати участь у плануванні....» доцільніше замінити на «Здатність планувати....»

Позиція робочої групи:

Не підтримано. Формулювання «здатність брати участь» є коректним для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, оскільки йдеться не про повну самостійну розробку та управління підприємницькими ініціативами чи стартап-проєктами, а про участь майбутнього фахівця у їх плануванні та реалізації в межах професійних функцій.

Завдання здобувача бакалаврського ступеню – засвоїти базові знання, навички та продемонструвати готовність до професійної діяльності. Лідерство потребує досвіду та комплексного розвитку особистості, що характерно для наступних рівнів вищої освіти. Це відповідає світовим освітнім трендам, де бакалаврська освіта розглядається як фундамент для подальшого розвитку.

Для бакалавра більш обґрунтованим є формування здатності працювати в команді, долучатися до планування, реалізації та розвитку нових форматів бізнесу, виконувати окремі професійні завдання в межах підприємницьких і стартап-ініціатив. Чинне формулювання СК11 є методично виваженим і відповідає компетентнісному підходу, дескрипторам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій та практикоорієнтованому характеру підготовки за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

Пропозиції/зауваження:

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, кафедра готельного, ресторанного бізнесу і крафтових технологій (професор Безсонний Віталій Леонідович; доцент Крамаренко Дмитро Павлович).

Зміст пропозицій/зауважень:

I. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (ЗК)

1.1 ЗК 2 - Вимога до рівня володіння іноземною мовою (рівень B2 CEFR).

У проєкті зазначено: «Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово на рівні B2 CEFR». Вважаємо зазначену вимогу надмірно завищеною для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з практично орієнтованої спеціальності.

Слід зауважити, що рівень B2 за шкалою CEFR є однією з обов'язкових кваліфікаційних вимог для присвоєння вченого звання доцента або старшого дослідника відповідно до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-

педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України № 13 від 14.01.2016 р. Встановлення аналогічної вимоги до випускника бакалаврської програми не відповідає принципу диференціювання освітніх рівнів та може призвести до необґрунтованого підвищення бар'єрів для отримання ступеня. Пропонуємо знизити вимогу до рівня B1 CEFR, що є загальноприйнятим стандартом для першого циклу вищої освіти.

ЗК 5 - Невідповідність рівня НРК у формулюванні компетентності. У ЗК 5 міститься посилання на «готовність до здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 7 рівня НРК». Однак, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», ступінь бакалавра співвідноситься з 6-м рівнем НРК, тоді як 7-й рівень відповідає ступеню магістра. Таким чином, наявне формулювання є юридично некоректним. Пропонуємо викласти відповідне положення у редакції: «Здатність до продовження навчання та подальшого здобуття освітніх або професійних кваліфікацій 7 рівня НРК», що відображає орієнтацію на перспективу і не суперечить чинному законодавству

ЗК 8 - Розмитість і некоректність формулювання компетентності.

Формулювання ЗК 8 («Здатність жити і здійснювати професійну діяльність у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та сенси творчо виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм...») виглядає концептуально розмитим та таким, що не піддається однозначній операціоналізації у вимірних освітніх результатах. З методологічної точки зору, стандарт освіти повинен містити лише ті компетентності, досягнення яких можна верифікувати у процесі атестації. Запропонована редакція ЗК 8 не корелює з жодним з об'єктів вивчення та/або діяльності, задекларованих у розділі V «Опис предметної області» проекту. Просимо або конкретизувати дану компетентність у контексті специфіки галузі HoReCa (наприклад, як «здатність надавати послуги гостинності в умовах культурного різноманіття клієнтської аудиторії»), або вилучити її зі стандарту.

Позиція робочої групи:

Загальні компетентності включено до проекту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проекту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради

Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 2:

Зміст пропозицій/зауважень:

Відсутність компетентності щодо підбору та оптимізації матеріально-технічного забезпечення.

Згідно з підрозділом «Об'єкти вивчення та/або діяльності» розділу V проекту, до предметної сфери відносяться «виробничі процеси, ресурсне та матеріально-технічне забезпечення діяльності з формування та надання послуг гостинності», а підрозділ «Інструменти та обладнання» прямо відносить до предметної галузі «Професійне устаткування та оснащення операційних, сервісних і виробничих бізнес-процесів». Разом з тим, в переліку спеціальних компетентностей (розділ VII) відповідна компетентність відсутня. Вважаємо за доцільне доповнити підрозділ «Спеціальні компетентності» розділу VII такою компетентністю: «Здатність здійснювати обґрунтований вибір та раціональну експлуатацію професійного устаткування й оснащення операційних, сервісних і виробничих бізнес-процесів, оптимізувати використання матеріально-технічних ресурсів підприємств готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу».

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

В проекті Стандарту є спеціальна компетентність.

СК 5. Здатність планувати, організовувати, контролювати **матеріально-технічне забезпечення** і постачання та раціонально використовувати ресурси у діяльності суб'єктів готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу

При проектуванні освітньої програми **заклад вищої освіти може: визначати додаткові до Стандарту спеціальні компетентності** з урахуванням особливостей та унікальності освітньої програми, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту; формулювати узагальнені описи спеціальних компетентностей, що охоплюють відповідний перелік компетентностей, визначених цим Стандартом; формулювати інший перелік спеціальних компетентностей, описи яких у сукупності охоплюють усі вимоги Стандарту; **деталізувати описи** спеціальних компетентностей Стандарту відповідно до спеціалізації.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 3:

Зміст пропозицій/зауважень:

СК 1 Необхідність включення функції «проектування».

Відповідно до підрозділу «Вимоги до кваліфікаційної роботи» розділу IX проекту, «кваліфікаційна робота може мати дослідницький, проектний, аналітичний або прикладний характер». Це означає, що проектна діяльність є легітимним форматом атестаційної роботи бакалавра. Проте функція

«проєктування» у СК 1 відсутня, що створює логічну суперечність між вимогами до атестації та змістом компетентностей.

Пропонуємо викласти СК 1 у такій редакції:

– «Здатність планувати, проєктувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів, координувати діяльність структурних підрозділів суб'єктів готельного, ресторанного бізнесу та кейтерингу, приймати обґрунтовані управлінські рішення».

Позиція робочої групи:

Не підтримано. Спеціальність J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг має управлінське, організаційне та сервісне спрямування. Її предметна область пов'язана з організацією, функціонуванням, управлінням і розвитком суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу, а не з інженерно-проектувальною діяльністю, яка належить до предметних областей інших спеціальностей. Проектний характер кваліфікаційної роботи не є тотожним формуванню компетентності з проектування. Формулювання щодо кваліфікаційної роботи унормовано Методичними рекомендаціями як універсальну рамкову вимогу для стандартів вищої освіти різних спеціальностей і не передбачає автоматичного включення до кожного стандарту окремої компетентності з проектування. Формулювання СК1 охоплює здатність планувати, організовувати, контролювати та забезпечувати функціонування операційних, сервісних і виробничих процесів, координувати діяльність структурних підрозділів та приймати обґрунтовані управлінські рішення, що є достатнім для виконання кваліфікаційних робіт дослідницького, аналітичного, прикладного або проектного характеру.

Заклади вищої освіти можуть деталізувати проектну складову в додаткових спеціальних компетентностях, результатах навчання, освітніх компонентах і тематиці кваліфікаційних робіт відповідно до фокусу освітньої програми, спеціалізації та потреб роботодавців.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 4:

Зміст пропозицій/зауважень:

2.3. СК 7 Недоцільність виокремлення кейтерингу як самостійної компетентності. Формулювання СК 7 («Здатність планувати, організовувати та реалізовувати кейтеринг...») видається надмірно вузьким і таким, що дублює більш загальні компетентності. Нагадаємо, що згідно з Постановою КМУ № 305 від 24.03.2021 р. «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», кейтеринг визначається як спосіб організації харчування, тобто є складовою більш широкого поняття ресторанної діяльності. Виокремлення кейтерингу в самостійну компетентність не відповідає принципу системності і може ускладнити проектування навчальних планів. Пропонуємо або об'єднати СК 7 з більш широкою компетентністю у сфері ресторанного обслуговування, або уточнити її зміст, розширивши до рівня організації харчування в нестационарних умовах.

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

Кейтеринг у межах спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг розглядається не як окремий «спосіб організації харчування», а як самостійний сегмент професійної діяльності, що має організаційні, сервісні, логістичні,

виробничі, безпекові та управлінські особливості. Посилання на Постанову КМУ № 305 від 24.03.2021 р. не може бути підставою для звуження змісту кейтерингу в стандарті вищої освіти, оскільки зазначений нормативний акт регулює організацію харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення і відпочинку.

Виокремлення спеціальної компетентності з кейтерингу у проєкті Стандарту є доцільним, актуальним та зваженим рішенням групи розробників, оскільки: враховує змінену назву спеціальності (було – Готельно-ресторанна справа, а стало – Готельно-ресторанна справа та **кейтеринг**) та реальне розширення сфери діяльності випускників; засвідчує його самостійне значення в межах предметної області; відображає реальні потреби України, оскільки в умовах воєнних і післявоєнних викликів кейтеринг стає важливим елементом забезпечення харчування у соціальних, освітніх та військових структурах і відновлення економіки; відповідає світовим трендам стабільного розширення ринку кейтерингу, який інтегрує принципи сталого розвитку, здорового харчування та інноваційних технологій; враховує кращі освітні практики, розширює академічні можливості для студентів і викладачів, дозволяє інтегруватися у світовий освітній простір і готувати фахівців, затребуваних на ринку праці.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 5:

Зміст пропозицій/зауважень:

2.4. СК 11 Уточнення ступеня суб'єктності у формулюванні. У чинному формулюванні СК 11 вживається зворот «Здатність брати участь у плануванні...», що де-факто обмежує суб'єктну роль випускника до рівня виконавця, а не самостійного фахівця. Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який передбачає здатність до самостійного прийняття рішень у межах фахових задач, подібне формулювання є занижуючим. Пропонуємо замінити зворот «брати участь у плануванні» на «планувати», що відповідає дескрипторам 6 рівня НРК та узгоджується з компетентнісним підходом у сфері вищої освіти.

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

Формулювання «здатність брати участь у плануванні» відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти. СК11 передбачає формування здатності майбутнього фахівця долучатися до планування та реалізації підприємницьких ініціатив, стартап-проєктів і розвитку нових форматів бізнесу у сфері гостинності та кейтерингу в межах професійних функцій.

Завдання здобувача бакалаврського ступеню – засвоїти базові знання, навички та продемонструвати готовність до професійної діяльності. Бакалаврський рівень вищої освіти не передбачає формування чіткої лідерської компетентності.

Лідерство потребує досвіду та комплексного розвитку особистості, що характерно для наступних рівнів вищої освіти. Це відповідає світовим освітнім

трендам, де бакалаврська освіта розглядається як фундамент для подальшого розвитку.

Формулювання «планувати» суттєво підвищує рівень автономності та відповідальності й може трактуватися як здатність до самостійного стратегічного управління підприємницькими або стартап-проектами, що більшою мірою відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти. Запропонована редакція СК11 не обмежує суб'єктність випускника до рівня виконавця, а передбачає його здатність працювати в команді, брати участь у прийнятті рішень, плануванні та реалізації підприємницьких ініціатив у сфері гостинності та кейтерингу; відповідає компетентнісному підходу, дескрипторам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій та практикоорієнтованому характеру підготовки за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

Пропозиції/зауваження:

Львівський національний університет імені Івана Франка (доц. Марія ФІЛЬ).

Зміст пропозицій/зауважень:

Прошу звернути увагу на можливу технічну неточність в оформленні таблиці (II. Загальна характеристика), а саме колонок 7,8. .

Зокрема, йдеться про повторення однакових назв колонок — «Назви спеціалізацій (предметних спеціальностей)»....

Можливо, перша колонка мала б назву «Назва спеціальності.....».

Позиція робочої групи:

Прийнято, технічну неточність виправлено

Пропозиції/зауваження:

Одеський національний морський університет, Навчально-науковий інститут інформаційних технологій та інноваційного підприємництва (директор ННІТІП, доц. Андрій Іванов).

Зміст пропозицій/зауважень:

пропонуємо:

1. «ЗК 2» викласти у такій редакції: «Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово. Для осіб з порушеннями зору, слуху, мовлення відповідні вимоги застосовуються з урахуванням можливостей таких осіб».

2. «ЗК 3» викласти у такій редакції: «Здатність застосовувати наукові знання та/або методи у професійній діяльності та/або участі у суспільному житті».

3. У розділі IX незрозуміло, що означає «Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)». Тобто, чи є атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи обов'язковою умовою. Рекомендуємо викласти цей текст у такій формі: «Вимоги до кваліфікаційної роботи».

Позиція робочої групи:

Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3. Прийнято, технічну неточність виправлено**Пропозиції/зауваження:**

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», (доктор економічних наук, професор Ігор САЗОНЕЦЬ).

Зміст пропозицій/зауважень:

Пропонується редакція

ЗК 2. Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово на рівні B2 CEFR або проводити захисти кваліфікаційних робіт іноземною мовою. Для осіб з порушеннями зору, слуху, мовлення відповідні вимоги застосовуються з урахуванням можливостей таких осіб

ЗК 5. Здатність до саморозвитку, підтримки власного фізичного і психічного здоров'я, ефективного керування часом та інформацією, конструктивної співпраці з іншими, вирішення конфліктів, зокрема в інклюзивному та підтримуючому контексті, набуття знань щодо запровадження інклюзивних підходів у професійній діяльності, участі у суспільному житті, здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 7 рівня НРК

ЗК 6. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, брати участь у національному спротиві, захищати Батьківщину, створювати умови для реабілітації учасників бойових дій та цивільного населення, що постраждало під час війни, здійснювати професійну діяльність із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції

Позиція робочої групи:

Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Пропозиції/зауваження:

Полтавський університет економіки та торгівлі (доц. Рогова Н.В., доц. Капліна Т.В., доц. Володько О.В., доц. Положишникова Л.О., доц. Миронова Д.А., доц. Кирніс Н.І., доц. Столярчук В.М., ст. викл. Дудник С.О., ст. викл. Куц Л.І., ст.викл. Рибаківа, ст. лаборант Семенова О.М.).

Зміст пропозицій/зауважень:

1. Найкритичніша проблема - відсутність програмних результатів навчання.

Розділ VIII має містити нормативний зміст підготовки у термінах програмних результатів навчання, але фактично містить лише фразу: «Для спеціальності J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг регулювання не застосовується». Це не замінює ПРН і створює ризик, що стандарт не виконуватиме своєї основної функції - визначення мінімально обов'язкових результатів підготовки випускника.

2. Компетентності сформульовані нерівномірно.

Частина загальних компетентностей надмірно широка, декларативна або об'єднує кілька різних здатностей в одному пункті. Через це їх складно оцінювати, зіставляти з освітніми компонентами та підтверджувати під час акредитації.

3. Не вистачає сучасного професійного ядра спеціальності.

У спеціальних компетентностях є операційні, сервісні, виробничі, маркетингові та управлінські аспекти, але недостатньо явно відображені цифровізація гостинності, revenue management, онлайн-продажі, управління репутацією, сталість, інклюзивність, доступність, НАССР, кризове управління, подієва логістика та сучасні формати кейтерингу.

4. Розділ про регульовані професії загалом правильний, але формулювання треба уточнити. Спеціальність J2 не входить до переліку спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання. Такий перелік затверджено наказом МОН № 373 від 27.02.2025, зареєстрованим у Мін'юсті 12.03.2025 за № 394/43800. У цьому наказі йдеться саме про спеціальності, що відкривають доступ до професій із додатковим регулюванням, а не про всі професії чи всі спеціалізації взагалі.

5. Є редакційні та технічні недоліки. Зокрема, дублюється рядок про спеціалізації, використано слеші в місцях, де краще застосувати «та», «або», чи розгорнуту синтаксичну конструкцію; у джерелах є застарілі або технічно некоректні посилання, зокрема `chrome-extension://...`

6. Рекомендації, які викладені у таблиці 1. Систематизована таблиця за розділами проєкту.

Позиція робочої групи:

Проєкт стандарту розроблено відповідно до нової моделі структури стандартів вищої освіти та чинних методичних рекомендацій МОН України, які передбачають інший підхід до формування нормативного змісту стандарту, зокрема щодо представлення програмних результатів навчання.

2. Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3. Не підтримано. Не погоджуємося із зауваженням щодо «відсутності сучасного професійного ядра спеціальності», оскільки зміст самого зауваження є внутрішньо суперечливим. У тексті зауваження прямо зазначено, що спеціальні компетентності вже охоплюють операційні, сервісні, виробничі, маркетингові та управлінські аспекти діяльності, тобто фактично підтверджується наявність професійного ядра спеціальності. Робоча група зазначає, що наведені пропозиції стосуються не усунення відсутніх компетентностей, а надмірної деталізації окремих професійних напрямів, технологій, інструментів та функціональних аспектів діяльності. Стандарт вищої освіти є рамковим нормативним документом, який визначає мінімально необхідні компетентності, а не деталізований перелік професійних тем, технологій, програмних продуктів, управлінських інструментів чи окремих освітніх компонентів. Запропоноване включення до стандарту спеціалізованих напрямів, як *revenue management*, онлайн-продажі, НАССР, подієва логістика, управління репутацією, сучасні формати кейтерингу тощо, фактично підміняє стандарт змістом освітніх програм, навчальних дисциплін і практичної підготовки. Надмірна деталізація спеціальних компетентностей суперечить методології розроблення стандартів вищої освіти, порушує принцип рамковості стандарту та суттєво обмежує академічну автономію закладів вищої освіти щодо формування освітніх програм, освітніх компонентів, вибіркових

дисциплін і фахових траєкторій підготовки. Крім того, значна частина аспектів, наведених у зауваженні, охоплена спеціальними компетентностями.

Структура та зміст відповідного розділу проєкту стандарту сформовані відповідно Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. Питання визначення переліку спеціальностей, що передбачають доступ до професій із додатковим регулюванням, унормовано окремими нормативно-правовими актами МОН України та не належить до предмета регулювання стандарту вищої освіти за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

5. Редакційні й технічні неточності не впливають на змістові положення проєкту стандарту та будуть усунені під час остаточного редагування. Перелік рекомендованих джерел сформовано на основі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512 та доповнено з позиції 18 джерелами, що відображають специфіку спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

6. Узагальнена відповідь до Таблиці 1

Робоча група зазначає, що більшість позицій, наведених у Таблиці 1, дублюють зауваження, викладені в основному тексті. Окремі позиції Таблиці 1 мають узагальнений характер через використання альтернативних формулювань «зауваження або проблемне місце», «нормативне або методичне підґрунтя», що ускладнює ідентифікацію конкретної невідповідності проєкту стандарту вимогам законодавства чи Методичним рекомендаціям. Значна частина наведених пропозицій фактично стосується рівня проєктування освітніх програм. Стандарт вищої освіти є рамковим нормативним документом і має визначати мінімально необхідні компетентності та загальні вимоги до підготовки здобувачів. Надмірна деталізація сфер діяльності, цифрових інструментів, професійних процесів, видів програмного забезпечення, окремих технологій має залишатися предметом освітніх програм, навчальних дисциплін, практичної підготовки та вибіркового компонентів у межах академічної автономії закладів вищої освіти.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 2:

Зміст пропозицій/зауважень:

VII. Спеціальні компетентності СК 1–11

Перелік СК охоплює базові напрями, але недостатньо виокремлює цифрові системи, онлайн-продажі, revenue management, репутаційний менеджмент, сталість, інклюзивність, кризове управління.

Методичні рекомендації передбачають актуальність стандартів щодо ринку праці та тенденцій розвитку спеціальності.

Освітні програми можуть не включити сучасні компетентності, критичні для готельно-ресторанної індустрії.

Додати 1–2 СК або розширити наявні: цифрове управління, сталість, доступність, управління доходами, клієнтський досвід, репутація.

Позиція робочої групи:

Не підтримано. Перелік спеціальних компетентностей СК1–СК11 сформовано як узагальнений компетентнісний каркас стандарту. Цифрові системи, онлайн-продажі, revenue management, репутаційний менеджмент, сталість, інклюзивність і кризове управління є сучасними професійними напрямками, інструментами та управлінськими практиками, які доцільно реалізовувати на рівні освітніх програм, освітніх компонентів, практичної підготовки та вибіркового дисциплін. Надмірна деталізація спеціальних компетентностей призведе до перевантаження стандарту, звуження академічної автономії ЗВО та фактичного перетворення стандарту на опис освітньої програми. Стандарт вищої освіти має визначати мінімальні рамкові вимоги до підготовки бакалавра, а не фіксувати повний перелік сучасних управлінських, цифрових, маркетингових чи сервісних інструментів. При цьому робоча група зазначає, що наведені напрями охоплюються чинними спеціальними компетентностями та можуть бути конкретизовані на рівні освітніх програм відповідно до їх фокусу, спеціалізації, потреб роботодавців і тенденцій розвитку готельно-ресторанного бізнесу та кейтерингу.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 3:

Зміст пропозицій/зауважень:

VII. СК 2 — харчова безпека і якість

СК 2 згадує принципи харчової безпеки та управління якістю, але не деталізує системний підхід до безпеки харчових продуктів.

Для ресторанного бізнесу та кейтерингу харчова безпека є ключовою професійною вимогою; у джерелах стандарту згадано Codex Alimentarius Commission.

Без деталізації ця компетентність може бути реалізована формально.

Уточнити: «з урахуванням принципів НАССР, простежуваності, санітарно-гігієнічних вимог, контролю якості та безпеки харчових продуктів».

Позиція робочої групи:

Не підтримано. СК2 уже містить вимогу щодо дотримання принципів харчової безпеки та управління якістю, що є достатнім для рівня стандарту вищої освіти. Посилання на Codex Alimentarius у переліку джерел не означає необхідності прямого перенесення окремих процедур, інструментів чи систем контролю до формулювання спеціальної компетентності. НАССР, простежуваність, санітарно-гігієнічні вимоги, контроль якості та безпеки харчових продуктів є важливими складовими професійної підготовки, однак вони належать до змісту освітніх компонентів, практичної підготовки та внутрішніх процедур забезпечення якості, а не до рівня формулювання рамкової спеціальної компетентності стандарту. Надмірне розширення СК2 призведе до перевантаження стандарту та звуження академічної автономії закладів вищої освіти.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 4:

Зміст пропозицій/зауважень:

VII. СК 7 — кейтеринг

СК 7 доречна, але кейтеринг описано переважно через виробництво, постачання, безпечність і сервіс; бракує подієвої логістики та планування виїзного обслуговування.

Спеціальність прямо включає кейтеринг, тому цей компонент має бути повноцінно представлений.

Кейтеринг може залишитися додатком до ресторанної справи, а не окремою професійною сферою.

Додати: «планування подій, логістика, взаємодія із замовником, управління ризиками виїзного обслуговування, транспортування і подавання продукції».

Позиція робочої групи:

Не підтримано. СК7 забезпечує належне представлення кейтерингу як змістовно значущого компонента спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг. Формулювання СК7 охоплює здатність планувати, організовувати та реалізовувати кейтеринг, забезпечувати виробництво, постачання, безпечність харчових продуктів, якість сервісу та відповідність вимогам замовника.

Саме ці складові відображають ключові організаційні, виробничі, логістичні, сервісні та безпекові аспекти кейтеринг. Зауваження про недостатнє представлення кейтерингу у СК7 є необґрунтованим.

Запропоноване доповнення щодо планування подій, логістики, взаємодії із замовником, управління ризиками виїзного обслуговування, транспортування і подавання продукції належить до рівня змістового наповнення освітніх компонентів, практичної підготовки, а не до рівня формулювання спеціальної компетентності стандарту. Надмірна деталізація СК7 призведе до перевантаження стандарту, звуження академічної автономії закладів вищої освіти та фактичного перетворення стандарту на опис навчальної дисципліни або технологічної карти кейтерингового обслуговування.

Кейтеринг у проєкті стандарту представлено як самостійний і професійно значущий компонент спеціальності, тому твердження про його можливе зведення до «додатка до ресторанної справи» не має підстав.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 5:

Зміст пропозицій/зауважень:

Зауваження, наведені у пунктах VII–XIII таблиці

Позиція робочої групи:

Зауваження, наведені у пунктах VII–XIII та в частині використання окремих технічних конструкцій у тексті, стосуються унормованої структури та методології побудови стандарту вищої освіти, сформованих відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом

МОН України від 27.03.2025 № 512. Тому зазначені пропозиції не належать до предмета змістового перегляду підкомісією.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 6:

Зміст пропозицій/зауважень:

Увесь текст — термінологія.

Терміни «готельно-ресторанна справа», «готельно-ресторанний бізнес», «сфера гостинності», «послуги гостинності», «суміжні види економічної діяльності» використовуються паралельно.

Позиція робочої групи:

Не зовсім зрозуміло, у чому саме полягає зауваження та що пропонується авторами, оскільки наведені терміни виконують різні смислові функції у тексті проєкту стандарту. Використання термінів «готельно-ресторанна справа», «готельно-ресторанний бізнес», «сфера гостинності», «послуги гостинності» та «суміжні види економічної діяльності» поняття відображають різні аспекти предметної області спеціальності J2.

Термін «готельно-ресторанна справа» позначає освітньо-професійну сферу підготовки; «готельно-ресторанний бізнес» - сферу професійної діяльності; «сфера гостинності» - ширший галузевий контекст; «послуги гостинності» - об'єкт сервісної діяльності; «суміжні види економічної діяльності» - можливі напрями працевлаштування випускників.

Використання зазначених термінів не свідчить про термінологічну неузгодженість, а забезпечує повніше відображення змісту спеціальності, її освітньої, професійної та галузевої специфіки, а також унеможливорює смислове звуження або підміну понять.

Додатковий блок пропозицій/зауважень 7:

Зміст пропозицій/зауважень:

Примітка 1. До розділу III*

Позиція робочої групи:

Не зовсім зрозуміло, що саме пропонується змінити у розділі III, оскільки «Примітка 1» по суті відтворює редакцію проєкту стандарту в табличній формі без зміни нормативного змісту положень.

Пропозиції/зауваження:

Громадська організація "Український кулінарний союз" (Директор Українського кулінарного союзу, д.е.н., професор Надія ВЕДМІДЬ).

Зміст пропозицій/зауважень:

ЗК2 – «Здатність спілкуватися з професійних питань іноземною мовою, зокрема англійською, усно і письмово на рівні B2 CEFR». Встановлення рівня B2 CEFR як обов'язкового результату для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є необґрунтованим, оскільки такий рівень володіння іноземною мовою повинен здобуватися на другому та третьому рівнях вищої освіти. Крім того, формулювання «на рівні B2» фактично є результатом навчання, що підлягає оцінюванню, а не загальною компетентністю.

ЗК3 – «Здатність застосовувати наукові, зокрема математичні, інженерні й технологічні знання та/або методи у професійній діяльності та/або участі у суспільному житті». Зазначене формулювання поєднує різні типи знань – математичні, інженерні та технологічні, що створює методичну невизначеність,

ускладнює формування відповідних результатів навчання та їх об'єктивне оцінювання. Застосування технологічних, інженерних чи професійно орієнтованих знань необхідно конкретизувати на рівні спеціальних компетентностей.

ЗК6 – «Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства...». Запропоноване формулювання механічно поєднує громадянсько-правові, соціальні, політичні, оборонні та професійно-етичні складові. Таке поєднання різнорідних змістових блоків в одній компетентності не забезпечує її вимірюваності та коректного відображення в освітньому процесі.

ЗК8 – «Здатність жити і здійснювати професійну діяльність у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі...» доцільно уточнити шляхом вилучення «здатність жити», яке виходить за межі професійної та освітньої сфери стандарту вищої освіти і не піддається коректному вимірюванню через результати навчання, освітні компоненти та критерії оцінювання. Пропонуємо викласти ЗК8 у такій редакції: «Здатність здійснювати професійну діяльність і комунікацію у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі.....».

Позиція робочої групи:

Загальні компетентності включено до проєкту стандарту відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 27.03.2025 № 512. З урахуванням оновленої редакції Методичних рекомендацій, затвердженої наказом МОН України від 11.05.2026 № 760, формулювання загальних компетентностей буде додатково переглянуто й уточнено під час доопрацювання проєкту стандарту.

Перелік загальних компетентностей та підходи до їх формулювання визначені Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, підготовленими членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Пропозиції/зауваження:

Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств (директорка департаменту освіти і науки Лідія ВОЙНАШ).

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

Запропонована пропозиція фактично нівелює підхід, закладений у Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти, які диференціюють обсяг можливого перезарахування залежно від освітньої траєкторії вступника та обсягу попередньої підготовки.

Встановлення єдиного максимального обсягу перезарахування на рівні 60 кредитів ЄКТС для всіх випускників фахової передвищої освіти за спеціальністю J2 не враховує відмінності в обсягах та результатах навчання

освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, а також може призвести до суттєвого скорочення обсягу бакалаврської підготовки.

Норма щодо можливості перезарахування до 30 кредитів ЄКТС для осіб, які здобули фахову передвищу освіту на основі базової загальної середньої освіти за програмами обсягом менше 240 кредитів ЄКТС, спрямована на забезпечення наступності освітніх рівнів та збереження необхідного обсягу підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Крім того, перезарахування кредитів повинно ґрунтуватися не на факті здобуття попередньої освіти за спорідненою спеціальністю, а на підтвердженій відповідності результатів навчання, компетентностей та змісту освітніх компонентів вимогам освітньої програми бакалаврського рівня.

Запропоновані у проєкті стандарту підходи забезпечують баланс між академічною мобільністю, визнанням попереднього навчання та збереженням цілісності бакалаврської підготовки.

Пропозиції/зауваження:

Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства (директор Анатолій МАТВІЄНКО).

Зміст пропозицій/зауважень:

Пропозиція щодо перегляду підходів до визнання результатів попереднього навчання та можливого встановлення єдиного максимального обсягу перезарахування кредитів ЄКТС для осіб, які здобули фахову передвищу освіту за спеціальністю J2 або спорідненими спеціальностями.

Позиція робочої групи:

Не підтримано.

Запропонована пропозиція фактично нівелює підхід, закладений у Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти, які диференціюють обсяг можливого перезарахування залежно від освітньої траєкторії вступника та обсягу попередньої підготовки.

Встановлення єдиного максимального обсягу перезарахування на рівні 60 кредитів ЄКТС для всіх випускників фахової передвищої освіти за спеціальністю J2 не враховує відмінності в обсягах та результатах навчання освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти та може призвести до суттєвого скорочення обсягу бакалаврської підготовки.

Норма щодо можливості перезарахування до 30 кредитів ЄКТС для осіб, які здобули фахову передвищу освіту на основі базової загальної середньої освіти за програмами обсягом менше 240 кредитів ЄКТС, спрямована на забезпечення наступності освітніх рівнів та збереження необхідного обсягу підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Крім того, перезарахування кредитів повинно ґрунтуватися не на факті здобуття попередньої освіти за спорідненою спеціальністю, а на підтвердженій

відповідності результатів навчання, компетентностей та змісту освітніх компонентів вимогам освітньої програми бакалаврського рівня.

Запропоновані у проєкті стандарту підходи забезпечують баланс між академічною мобільністю, визнанням попереднього навчання та збереженням цілісності бакалаврської підготовки.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Науково-методична підкомісія зі спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг Науково-методичної комісії № 10 з транспорту та послуг сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України опрацювала всі зауваження та пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення. **Позиції робочої групи щодо кожного блоку пропозицій та зауважень наведено безпосередньо після відповідного звернення учасників обговорення.**

За результатами громадського обговорення частину пропозицій враховано або враховано частково під час доопрацювання проєкту стандарту. Пропозиції, які суперечать рамковому характеру стандарту, предметній області спеціальності, рівню підготовки бакалавра або можуть призвести до надмірної деталізації стандарту, не підтримано з відповідним обґрунтуванням.